

ΚΩΔΙΚΑΣ
ΓΙΑ
ΙΠΠΟΤΕΣ

Ίθαν Χοκ

ΕΚΔΟΣΕΙΣ
ΠΑΤΑΚΗ

ΚΩΔΙΚΑΣ ΓΙΑ ΙΠΠΟΤΕΣ

ΚΩΔΙΚΑΣ ΓΙΑ ΙΠΠΟΤΕΣ

Η τελευταία επιστολή
του ιππότη σερ Τόμας Λέμιουελ Χοκ

Ίθαν Χοκ

Εικονογράφηση: Ράιαν Χοκ

Μετάφραση: Θέμελης Γλυνάτσης

Το παρόν έργο πνευματικής ιδιοκτησίας προστατεύεται κατά τις διατάξεις της ελληνικής νομοθεσίας (Ν. 2121/1993 όπως έχει τροποποιηθεί και ισχύει σήμερα) και τις διεθνείς συμβάσεις περί πνευματικής ιδιοκτησίας. Απαγορεύεται απολύτως η άνευ γραπτής άδειας του εκδότη κατά οποιοδήποτε τρόπο ή μέσο (ηλεκτρονικό, μηχανικό ή άλλο) αντιγραφή, φωτοανατύπωση και εν γένει αναπαραγωγή, εκμίσθωση ή δανεισμός, μετάφραση, διασκευή, αναμετάδοση στο κοινό σε οποιαδήποτε μορφή και η εν γένει εκμετάλλευση του συνόλου ή μέρους του έργου.

Εκδόσεις Πατάκη – Σύγχρονη λογοτεχνία για νέους

Ίθαν Χοκ, *Κώδικας για ιππότες*

Ethan Hanke, *Rules for a Knight*

Μετάφραση: Θέμελης Γλυνάτσης

Εικονογράφηση: Ράιαν Χοκ

Διορθώσεις: Αντωνία Γουναροπούλου

Υπεύθυνη έκδοσης: Υβόνη Καρύδη

Σελιδοποίηση και προσαρμογή εξωφύλλου: Φλώρα Κάβουρα

Φίλμ, μοντάζ: Μαρία Ποινοπούλου-Ρένεση

Copyright© Under the influence Productions Corp., 2010, 2015

Copyright© για την ελληνική γλώσσα Σ. ΠΑΤΑΚΗΣ ΑΕΕΔΕ (Εκδόσεις Πατάκη), 2016

Πρώτη έκδοση στην αγγλική γλώσσα από την Alfred A. Knopf, a division of Penguin Random House LLC, Νέα Υόρκη, 2015

Πρώτη έκδοση από τις Εκδόσεις Πατάκη, Αθήνα, Δεκέμβριος 2017

ΚΕΤ Α189 ΚΕΠ 587/17

ISBN 978-960-16 6862-8

**ΕΚΔΟΣΕΙΣ
ΠΑΤΑΚΗ**

ΠΑΝΑΓΗ ΤΣΑΛΔΑΡΗ (ΠΡΩΗΝ ΠΕΙΡΑΙΩΣ) 38, 104 37 ΑΘΗΝΑ,

ΤΗΛ: 210.36.50.000, 210.52.05.600, 801.100.2665 – ΦΑΞ: 210.36.50.069

ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΔΙΑΘΕΣΗ: ΕΜΜ. ΜΠΕΝΑΚΗ 16, 106 78 ΑΘΗΝΑ, ΤΗΛ: 210.38.31.078

ΥΠΟΚΑΤΑΣΤΗΜΑ ΒΟΡΕΙΑΣ ΕΛΛΑΔΑΣ: ΚΟΡΥΤΣΑΣ (ΤΕΡΜΑ ΠΟΝΤΟΥ – ΠΕΡΙΟΧΗ Β' ΚΤΕΟ)

Τ.Θ. 1213, 57009 ΚΑΛΟΧΩΡΙ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ, ΤΗΛ: 2310.70.63.54, 2310.70.67.15 – ΦΑΞ:

2310.70.63.55 Web site: <http://www.patakis.gr> • e-mail: info@patakis.gr, sales@patakis.gr

ΚΩΔΙΚΑΣ ΓΙΑ ΙΠΠΟΤΕΣ

Σημείωμα του επιμελητή

Η επιστολή αυτή βρέθηκε στις αρχές της δεκαετίας του 1970 στο υπόγειο της οικογενειακής μας φάρμας κοντά στο Ουέινσβιλ, στο Οχάιο, μετά την κηδεία της προγιαγιάς μου. Το πώς βρέθηκε εκεί και το κατά πόσο είναι αυθεντική δεν έχει απαντηθεί τελεσίδικα. Στην οικογένειά μου, ωστόσο, όντως υποστηρίζουμε πως είμαστε απευθείας απόγονοι των ευγενών Χοκ της Κορνουάλλης: ο σερ Τόμας Λέμιουελ Χοκ ήταν ανάμεσα στους 323 που σκοτώθηκαν στη Μάχη του Σλότερ Μπριτζ τον χειμώνα του 1483. Το γράμμα και οι κεφαλίδες είχαν γραφτεί στην τοπική διάλεκτο της Κορνουάλλης και είχαν υποστεί μεγάλη φθορά. Εγώ, ο Ίθαν Χοκ, τα ενοποίησα, τα μετέφρασα και τα αποκατέστησα βασισμένος στην πρώτη μετάφρα-

ση από τη δόκτορα Λίντα Σο του Πανεπιστημίου του Μιζούρι στο Σαιντ Λούις. Προσπάθησα να δημιουργήσω ένα ύφος που να ανταποκρίνεται στην εποχή που γράφτηκε το γράμμα, αλλά να γίνεται κατανοητό και από τα παιδιά μου. Σας ζητώ να με συγχωρήσετε για πιθανά λάθη και αβλεψίες. Σας διαβεβαιώ πως αυτά είναι δικά μου και όχι του σερ Τόμας ή της δόκτορα Σο. Όπου δυσκολεύτηκα να μεταδώσω το πνεύμα της σκέψης του σερ Τόμας, κατέφυγα σε φράσεις και διατυπώσεις που βρήκα σε γραπτά άλλων ιπποτών (τους αναφέρω στη σελίδα 217) για να εκφράσουν αυτό που εγώ αδυνατούσα. Η εικονογράφηση ανήκει στο πρωτότυπο κείμενο. Την αποκατέστησε και την έβαλε σε μια σειρά η γυναίκα μου, η Ράιαν Χοκ. Το αρχικό όνομα των Χοκ ήταν Χόκερ, μιας και δούλευαν με γεράκια, πετρίτες και άλλα πουλιά. Είμαστε οικογένεια με μακρά ιστορία στην ορνιθολογία.

Κορνουάλλη, 1483

Αγαπημένα μου παιδιά Μέρυ-Ρόουζ, Λέμιουελ,
Κβένιλντ και Ιδαμάυ,

Αυτό το βράδυ, καθώς σας γράφω, ένας σκοτεινός
άνεμος μου ψιθυρίζει μυστικά στο αυτί. Ίσως αυτός
ο ψίθυρος να είναι η πλάνα φωνή του φόβου, αλλά
πρέπει να παραδεχτώ πως ναι, φοβάμαι πως δε θα
σας ξαναδώ ποτέ.

Ο πόλεμος αυτός με τον θάνη του Κόντορ έχει
αγριέψει, όπως και η πίστη μου πως δε θα ζήσω
για να χαρώ την ειρήνη που θα ακολουθήσει. Αφό-
του μετά βίας κατάφερα να ξεφύγω από τη Μάχη

των Αγρών του Αγίου Φέγκαν, άρχισα να αισθάνομαι την ανάγκη να σας παραδώσω τη λίστα που αποτελεί τον «Κώδικα» του παππού. Οι κεφαλίδες θα βοηθήσουν στην καθοδήγησή σας σε περίπτωση που εγώ δε θα δύναμαι να το κάνω. Είναι σημαντικό, Μέρυ-Ρόουζ, Κβεν και Ίδα, να καταλάβετε πως αυτοί οι νόμοι είχαν γραφτεί για μένα, για έναν νέο άνδρα στην πορεία του προς την ιπποσύνη, αλλά δεν έχω αμφιβολία πως ισχύουν και για φιλόδοξες δεσποινίδες.

Αν επιστρέψω σπίτι σώος και ασφαλής μετά την αυριανή μάχη, ακόμα καλύτερα· εάν όχι, ανατρέχετε σ' ετούτες τις σελίδες όταν ψάχνετε τη φωνή μου για καθοδήγηση. Δε θέλω, παιδιά μου, να χρησιμοποιήσετε τον πρόωρο θάνατό μου ή οποιοδήποτε εμπόδιο ρίξει μπροστά σας η ζωή σαν δικαιολογία για να μην αναλάβετε τις ευθύνες σας.

Ίδα, σήμερα, την εικοστή πρώτη του Ιουλίου, είσαι

μόλις τεσσάρων ετών, και αν οι φόβοι μου βγουν αληθινοί, δε θα με θυμάσαι καθόλου όσο περνούν τα χρόνια. Αυτό με θλίβει περισσότερο από όλα, αλλά κανείς από εσάς, παιδιά μου, δε με γνωρίζει ως κάτι άλλο πέρα από έναν πανύψηλο άνθρωπο που σας κατσαδιάζει ή σας επιβραβεύει ή πέρα από τη φωνή που μιλά στη μητέρα σας καθώς εσείς αποκοιμιάστε. Έχω δουλέψει, έχω ταξιδέψει τόσο πολύ τα τελευταία δέκα χρόνια, και τώρα αισθάνομαι πως θα χάσω εντελώς την παιδική σας ηλικία. Και αυτό με πληγώνει. Περίμενα πώς και πώς να σας δω να μεγαλώνετε, και είχα τη λαχτάρα να μαθαίναμε ο ένας τον άλλο με πιο βαθύ, πιο ουσιαστικό τρόπο μέσα στα χρόνια.

Σήμερα το βράδυ θα μοιραστώ μαζί σας μερικές από τις πιο πολύτιμες ιστορίες, γεγονότα αξιόλογα και στιγμές από τη ζωή μου, έτσι ώστε κάπου βαθιά στη φαντασία σας αυτά τα μαθή-

ματα να συνεχιστούν και οι εμπειρίες μου να γίνουν οδηγός σας.

Όταν ήμουν νέος, δεν ήξερα πώς να ζω. Τα βράδια έκοβα βόλτες με τους φίλους μου, έμπλεκα σε καβγάδες, έπινα και έκανα σαματά όλη τη νύχτα. Η μητέρα μου πέθανε όταν με γέννησε, και στην εφηβεία μου είχα μάθει να χρησιμοποιώ αυτή την τραγωδία σαν δικαιολογία για την καταστροφική μου συμπεριφορά. Καμιά φορά, σε στιγμές αναστοχασμού, έψαχνα παρηγοριά στο παρεκκλήσι, με καρδιά γεμάτη ενοχές από τον πόνο που είχα προκαλέσει στον εαυτό μου και στους άλλους. Αισθανόμουν την ψυχή μου άγρια, και δεν μπορούσα να διακρίνω τον λόγο για τον οποίο είχα γεννηθεί. Αυτή η απουσία στόχου με βάραινε τόσο πολύ, που συχνά αισθανόμουν μια βαθιά μελαγχολία, λες και ήμουν φτιαγμένος από μολύβι και βούλιαζα στον πάτο του ωκεανού. Άλλες στιγμές

η άμυαλη φύση μου με έκανε να αισθάνομαι τόσο ανάλαφρος και ασήμαντος, που ανησυχούσα μήπως παρασυρθώ στον άνεμο. Με τα πολλά, αυτή η μάχη μέσα μου ήχησε σαν εκκωφαντικό τύμπανο. Αποφάσισα να αναζητήσω τον σοφότερο άνθρωπο που μπορούσα να βρω και να του ζητήσω να με μάθει πώς να ζω.

Ο πατέρας της μητέρας μου, ο προπάππους σας, ζούσε σε έναν λόφο πνιγμένο στα δέντρα στο πιο απομακρυσμένο σημείο της πατρίδας μας, πέρα από το Λανχάντροκ, κοντά στο Πέλυντ Μπάροου. Ο προπάππους σας, όταν ήταν έντεκα μόλις χρονών, ήταν ένας από τους τέσσερις ιπποκόμους στην υπηρεσία των τοξοβόλων του Ερρίκου του Ε΄ που κατάφεραν να γλιτώσουν από τη Μάχη του Αζινκούρ. Μερικά χρόνια μετά, ο ίδιος ο βασιλιάς Ερρίκος τον έχρισε ιππότη. Ο παππούς, που έχαιρε απεριόριστου σεβασμού σε όλη την Κορνουάλλη, ήταν ένας άνδρας στιβαρός, με ένα μεγάλο χάσμα

στα μπροστινά του δόντια. Τον είχα συναντήσει λίγες μόνο φορές, μιας και η σχέση του με τον πατέρα μου ήταν προβληματική. (Λέμιουελ, μπορεί να θυμάσαι τον παππού. Είχε πάει να σου χαρίσει ένα ξύλινο στιλέτο και εσύ είχες φωνάξει: «Μοιάζει με νεκρό!». Ο παππούς είχε βάλει τα γέλια.)

Έφτασα έξω από την πόρτα του και χτύπησα. Όταν απάντησε, του είπα θαρρετά: «Όλοι λένε πως είσαι ο πιο σοφός άνθρωπος στο βασίλειό μας. Σε παρακαλώ, πες μου πώς να ζήσω τη ζωή μου. Γιατί δεν πρέπει να ξεγελάω ή να κλέβω; Πώς θα κρατήσω μακριά μου τις φρικτές κρίσεις φόβου; Γιατί είμαι τόσο άστατος; Γιατί κάνω αυτό που γνωρίζω καλά πως δεν πρέπει να κάνω; Είμαι αδύναμος ή δυνατός; Είμαι καλόψυχος ή σκληρός; Έχω υπάρξει όλα αυτά! Δεν καταλαβαίνω καν τη διαφορά μεταξύ του καλού και του κακού. Του δίκαιου και του άδικου. Και τι σημασία έχει, άλλωστε, αφού αύριο μεθαύριο όσοι ξέρω θα σα-

πίζουν στο χώμα, τροφή για τα σκουλήκια;».

Ο γέροντας μου είπε: «Θα ήθελες λίγο τσάι;».

«Ναι» απάντησα, δίχως να είμαι σίγουρος αν άκουσα καλά.

«Τότε κάθισε κάτω ένα λεπτό».

Με αγωνία έκανα ό,τι μου είπε.

Ο παππούς έφερε δυο γαλάζια κύπελλα, έβαλε τσάι στο πρώτο, αλλά δε σταμάτησε όταν γέμισε το κύπελλο. Συνέχισε να βάζει τσάι μέχρι που το κύπελλο ξεχειλίσε και το τσάι απλώθηκε στο τραπέζι και στο πάτωμα.

«Μα τι κάνεις εκεί;» του φώναξα, και τινάχτηκα πάνω καθώς καυτό τσάι έκαιγε τα πόδια μου.

«Είσαι σαν αυτό το κύπελλο που ξεχειλίζει» είπε ο παππούς μου. «Δεν μπορείς να συγκρατήσεις τίποτα. Συμβαίνουν τόσο πολλά που ξεχειλίζουν, καίγοντας ό,τι αγγίζεις».

Τον κοίταξα με μάτια γουρλωμένα.

«Κοίταξε το κύπελλο» μου είπε, δείχνοντάς

μου το άλλο γαλάζιο κεραμικό κύπελλο στο λευκό τραπεζομάντιλο. «Δεν έχει αγωνία να γεμίσει. Κάθεται υπομονετικό, ακλόνητο, άδειο». Προσεκτικά, έβαλε λίγο τσάι. «Έτσι πρέπει να είσαι» μου είπε με ένα παιχνιδιάρικο χαμόγελο, δείχνοντάς μου τον ατμό που σηκωνόταν απαλά από το δεύτερο γαλάζιο κύπελλο. «Οι απαντήσεις στις ερωτήσεις σου θα έρθουν, αλλά αν δεν είσαι ακλόνητος και άδειος, ποτέ σου δε θα μπορέσεις να συγκρατήσεις τίποτα».

Αισθάνθηκα τους ώμους μου να πέφτουν και χαμογέλασα.

«Το ήξερα πως ήρθα στο σωστό μέρος» είπα, ικανοποιημένος με τον εαυτό μου.

«Χμμ...» μουρμούρισε ο παππούς μου.

Ακολούθησε μια μακρά σιωπή.

«Χαίρομαι που ήρθες, Τόμας» μου είπε, διαπερνώντας με με τα αρχαία, γαλάζια μάτια του. «Για καιρό ευχόμουν να εμφανιστείς μια μέρα

στην πόρτα μου και με χαρά θα σε δεχτώ σαν ιπποκόμο, αν αυτό θέλεις. Αλλά το πρώτο που πρέπει να καταλάβεις είναι πως δε χρειαζόταν να πας πουθενά. Είσαι πάντα στο σωστό μέρος, τη σωστή στιγμή, και πάντα ήσουν».

Έκανε μια παύση και με κοίταξε ακόμα πιο διαπεραστικά. «Ξέρεις γιατί οι ιππότες του βασιλιά Αρθούρου δεν μπορούσαν να δουν τη βουνοκορφή του Σκα Φελ;»

Κούνησα αρνητικά το κεφάλι μου.

«Γιατί» είπε και χαμογέλασε αχνά «στέκονταν ήδη στη βουνοκορφή».

Ήμουν δεκαεπτά ετών όταν ο παππούς μου με πήρε για βοηθό του. Μεγάλος για ιπποκόμος. Είχα πολλά να μάθω για την ιπποσύνη. Το πρώτο πράγμα που μου έδωσε ήταν μια σύντομη, χειρόγραφη λίστα με τον τίτλο «Κώδικας για Ιππότες».

Μοναξιά

ΦΡΟΝΤΙΖΕ να έχεις χρόνο μόνος σου, με τον εαυτό σου. Όταν αναζητάς τη σοφία και την καθαρότητα του νου σου, η σιωπή είναι εργαλείο χρήσιμο. Η φωνή της ψυχής μας είναι απαλή και δεν εισακούεται όταν αναγκάζεται να συναγωνιστεί με άλλες. Όπως είναι αδύνατον να δεις το είδωλό σου σε ταραγμένα νερά, έτσι συμβαίνει και με την ψυχή. Στη σιωπή, μπορούμε να αισθανθούμε την αιωνιότητα να αναπαύεται μέσα μας.

Κάποτε, μια ζεστή, αυγουσιτιάτικη νύχτα, ο παππούς και εγώ κατασκηνώσαμε δίπλα στον ωκεανό. Μου είπε: «Ενώ θα σε διδάσκω τους τρόπους του πολέμου, θέλω να ξέρεις καλά πως η πραγματική μάχη συντελείται ανάμεσα στους δύο λύκους που ζουν μέσα μας».

«Στους δύο λύκους;» τον ρώτησα καθισμένος σε έναν παμπάλαιο κορμό δίπλα στη φωτιά. Τα μάτια μου είχαν μαγευτεί από τις φλόγες που τυλίγονταν και ξετυλίγονταν μέσα στον νυχτερινό αέρα.

«Ο ένας λύκος είναι κακός» συνέχισε εκείνος. «Είναι ο θυμός, ο φθόνος, η απληστία, η έπαρση, η αυτολύπηση, η ενοχή, η πικρία, η κατωτερότητα, η πλάνη, η ψευτοπερηφάνια». Σταμάτησε για μια στιγμή, συνδαυλίζοντας τα κούτσουρα της φωτιάς με ένα μακρύ κλαδί που είχε σκαλίσει για ώρα.

«Ο άλλος λύκος είναι καλός. Είναι η χαρά, η αγάπη, η ελπίδα, η ηρεμία, η ταπεινότητα, η καλοσύνη, η συγχώρεση, η κατανόηση προς τον άλλο, η γενναιοδωρία, η αλήθεια, η συμπόνια, η πίστη».

Σκέφτηκα αυτό που μου είπε, και μετά τον ρώτησα δειλά δειλά: «Ποιος λύκος θα κερδίσει στο τέλος;».

Οι σπίθες χόρευαν προς τα αστέρια καθώς ο γέροντας κοίταξε τη λάμψη της φλόγας και είπε: «Θα κερδίσει όποιος ταΐσει περισσότερο».

